

Zpráva o šetření z vlastní iniciativy v záležitosti nepovoleného chovu vlků v Praze-Řepích

Na základě informací z médií¹ o nepovoleném chovu vlků jsem zahájil šetření z vlastní iniciativy. Z článků vyplynulo, že v Praze-Řepích chová chovatel 7 vlků, aniž by k tomu měl povolení, které vyžaduje zákon na ochranu zvířat.² Vlci dle předmětných článků pobývají v nevyhovujících prostorách a jejich chov obtěžuje sousedy zejména zápachem.

Městská veterinární správa v Praze (MVS) prováděla u chovatele kontroly a v minulosti žádala Úřad městské části Praha 17 (ÚMČ), aby případ řešil. ÚMČ však nenašel zařízení, které by vlky po jejich případném odebrání přijalo, proto chov v místě nadále existuje.

Šetření jsem zahájil vůči:

- ÚMČ jako orgánu příslušnému podle zákona na ochranu zvířat k projednání přestupků.
- MVS jako orgánu vydávajícímu povolení k chovu vlků a kontrolnímu orgánu na úseku chovu zvířat vyžadujících zvláštní péči.

Za ÚMČ se na řešení případu podílí dva odbory:

- Odbor kanceláře tajemníka, který má svěřeno vedení přestupkových řízení i podle zákona na ochranu zvířat.
- Odbor životního prostředí a dopravy (OŽP), konkrétně oddělení životního prostředí a zeleně jako orgán ochrany zvířat podle zákona na ochranu zvířat.

Cílem šetření je posoudit, zda úřady využily svých zákonných kompetencí k nalezení efektivního řešení případu.

V rámci šetření jsem se soustředil také na otázku, kterou jsem se zabýval již v minulosti³, a to na neexistenci záchranných zařízení, kam stát může umísťovat odebraná či propadnutá zvířata, která vyžadují zvláštní péči.⁴

Předmětem šetření naopak není hodnocení zdravotního či jiného stavu vlků. Tyto odborné otázky náleží k posouzení MVS.

1 Např. <https://www.svetmyslivosti.cz/monitor-tisku/15922-vlci-v-tisni-ziji-v-blate-u-vilky-mlada-fronta-dnes>, <https://www.blesk.cz/clanek/regiony-praha-praha-zpravy/727648/vlky-z-prazskych-rep-chovaji-v-kleci-sousedum-smrdi-expertka-majitele-na-ne-nestaci-mohu-jim-pomoc.html>

2 Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání.

3 Šetření jsem vedl pod sp. zn. 17/2019/SZD.

4 Na neexistenci záchranných zařízení jsem upozornil i ve sborníku Ochrana zvířat proti týrání, který je dostupný zde https://www.ochrance.cz/media/sbornik_ochrana_zvirat.pdf. Téma rezonovalo rovněž na mé letošní konferenci „Aktuální poznatky a otázky v oblasti ochrany zvířat proti týrání“. Přítomné úřady potvrdily, že v praxi stále řeší problém, kam v případě nutnosti odebraná zvířata umístit.

A. Shrnutí závěrů

ÚMČ:

- Správně vyhodnotil, že chov vlků je chovem nepovoleným.
- Oceňuji, že aktivně hledal náhradní umístění pro vlky.
- Pochybil tím, že chov vlků bez platného povolení toleruje a aktuálně nevede řízení o přestupku chovatele za chov 7 vlků bez povolení [§ 27 odst. 2 písm. i) zákona na ochranu zvířat], na což ho MVS opakovaně upozorňovala.
- Pochybil tím, že odbor kanceláře tajemníka a OŽP spolu při řešení případu dostatečně nespolupracují.

MVS:

- Pochybila tím, že chov vlků v místě tolerovala i poté, co platnost původního povolení chovu skončila. MVS tolerovala také skutečnost, že chovatel chov rozšířil o další 4 křížence vlků, na které nikdy neměl povolení k jejich chovu.
- Svoji nečinnost napravila tím, že v roce 2022 aktivně začala nepovolený chov řešit podáním několika podnětů k ÚMČ.
- Kladně hodnotím, že po zahájení tohoto šetření podala podnět k provedení přezkumného řízení a zrušení usnesení ÚMČ o zastavení přestupkového řízení.

B. Skutková zjištění

Vlky chová pan A. na adrese B, u rodinného domu – viz foto.

Chovatel chová vlky cca od devadesátých let. Aktuálně by měl chovat **7 vlků⁵** – z toho jsou 3 čistokrevní vlci a 4 kříženci⁶ vlka a psa.

Na chov si stěžují obyvatelé žijící v okolí. Obracejí se na úřady zejména se stížnostmi na zápach a na první pohled nevyhovující podmínky (bláto, exkrementy, malý prostor), ve kterých se vlci nacházejí. Upozorňují též na nedostatečné zabezpečení zvířat proti úniku.

Problém podle ÚMČ nastal po změně legislativy v roce 2022, kdy došlo ke značnému zpřísnění podmínek k chovu vlků – co do požadavků na chovné prostory, nutnost absolvovat kurz apod. – viz část C. této zprávy. ÚMČ vnímá zásadní problém v tom, kam vlky při případném odebrání (propadnutí zvířat) umístit.

B.1 Povolení k chovu

ÚMČ i MVS se shodují, že chovatel chová různé vlky již od devadesátých let, kdy mu chov povolila MVS⁷ jako tzv. chov kontaktní, kdy mohl vlky i venčit. Z veřejně dostupných

5 Vlk je dle MVS teritoriální zvíře, jehož teritorium může být ve volné přírodě až tisíce kilometrů čtverečních v závislosti na počtu jedinců ve smečce a jiných faktorech. Uzavření zvířat na ploše několika metrů nebo celoživotně v kotcích může způsobovat psychický stres a dochází k nenaaplňování jejich fyziologických potřeb pro pohyb a k omezování pohybu.

6 Kříženci psa a vlka jsou zařazeni do stejné kategorie jako vlci, tudíž pro ně platí stejná pravidla a podmínky.

informací⁸ vyplývá, že chovatel v minulosti prováděl přednáškovou činnost o vlčích a umožňoval přímý fyzický kontakt zájemců z řad veřejnosti s vlky.

MVS vydala dne 31. 10. 2017 „rozhodnutí o prodloužení **povolení** zájmového chovu“ **tří vlků** obecných, a to na základě žádosti chovatele o prodloužení povolení.⁹ Toto povolení **pozbylo** dle MVS **platnosti v roce 2020**, neboť uplynula doba jeho platnosti a chovatel o prodloužení povolení nepožádal. Od té doby je chov vlků podle MVS chovem nepovoleným a **MVS neobdržela žádnou další žádost chovatele o nové povolení.**

B.2 Kontroly MVS

MVS v posledních letech provedla několik kontrol chovu, a to:

- **2021** – MVS chovatele (v době již nepovoleného chovu) upozornila na nevyhovující podmínky chovu i vzhledem k novele zákona na ochranu zvířat (blíže viz část C. této zprávy) a vyzvala jej k úpravě prostor nebo eliminaci počtu zvířat.
- **2022 (dne 14. 7. a dne 5. 12.).**

Při kontrole dne **14. 7. 2022** bylo na místě 7 vlků, z nichž byli 3 čistokrevní vlci¹⁰ a 4 kříženci vlka a psa¹¹. Vlci žili na ploše výběhu cca 6 x 4 m a v kotcích o velikosti cca 3 x 2 m a 5 x 6 m v celkem třech smečkách. MVS zjistila, že celý výběh byl silně znečištěný, země udusaná a znečištěná výkaly. Byla zde nádoba na vodu. Výběh byl lemován drátěným plotem s velkými oky – toto zabezpečení chovu nebylo dle MVS dostatečné, neboť kolemjdoucí (včetně dětí) měli k chovaným zvířatům snadný přístup (přes oka plotu). Žádná z ubikací nebyla vybavena možností hrabat nebo možností vertikálního členění. Vlci neměli k dispozici zatrávněnou plochu.

Stejný stav zjistila MVS i při poslední kontrole dne **5. 12. 2022.**

MVS uzavřela, že **vlky chovatel dlouhodobě chová v nevyhovujících podmínkách.** Došla k závěru, že chovatel porušuje zákon na ochranu zvířat zejména tím, že:

- **Chová vlky bez povolení k chovu** druhu zvířat vyžadujících zvláštní péči.
- **Dlouhodobě nezajišťuje vlkům dostatečně velký venkovní chovný prostor** (blíže k právní úpravě v části C. této zprávy).
- Účinně nezamezuje jejich fyzickému kontaktu s veřejností.

V návaznosti na provedené kontroly MVS poslala ÚMČ dva podněty, a to:

7 Není mi známo, kolik vlků měl chovatel na počátku povoleno chovat.

8 Dostupné např. z [YouTube]

9 Z přílohy žádosti chovatele o vydání povolení vyplývá, že chovatel počítá s tím, že tito 3 vlci chodí pravidelně ven na procházky.

10 Samice Besi narozená v ZOO Plzeň dne 1. 6. 2013, samec Ben a samice Cita – sourozenci narození v chovu chovatele dne 19. 5. 2014.

11 MVS neuvádí stáří ani jména kříženců. Dle ÚMČ jsou kříženci samci staří 6 let. O dalších křížencích – samicích – ÚMČ uvádí, že věk nebyl chovatel schopen říci, odhadem jsou jim však 4 roky.

- Dne 2. 9. 2022 podnět k projednání možného přestupku z důvodu chovu vlků bez povolení k chovu. K podnětu přiložila své závazné stanovisko ze dne 2. 9. 2022.
- Dne 8. 12. 2022 podnět prakticky s totožným obsahem jako v září 2022.

B.3 Přestupková řízení vedená ÚMČ

Odbor kanceláře tajemníka ÚMČ na základě prvního podnětu MVS **uznal chovatele vinným z přestupku chovu vlků bez povolení¹²** a jako trest mu **uložil napomenutí** (dne 5. 10. 2022).

Po obdržení druhého podnětu zahájil odbor kanceláře tajemníka ÚMČ další **přestupkové řízení za chov vlků bez povolení**. Dne 7. 3. 2023 provedl ÚMČ místní šetření v místě chovu a stejný den přestupkové řízení **usnesením zastavil**. Své rozhodnutí odůvodnil tím, že:

- „zvířata jsou plně socializovaná, vesměs v dobré fyzické kondici, mají trvalý přístup k čerstvé vodě, každé zvíře má vlastní kotec a výkaly zvířat jsou průběžně ekologicky odstraňovány... Mezi chovanými zvířaty navzájem a mezi chovatelem, jeho manželkou a chovanými zvířaty jsou silné emocionální vztahy, jejichž zpřetrhání případným přemístěním chovaných zvířat, včetně transportu by pro chovaná zvířata vzhledem k jejich vysokému věku, ale i pro chovatele či jeho manželku mohlo mít fatální následky...“
- Jsou **splněny podmínky krajní nouze**. Podle jeho názoru by bylo přepjatým formalismem trvat na tom, aby chovatel s letitou praxí s chovem vlků v důsledku změny právní úpravy (blíže v části C. této zprávy) musel absolvovat časově a finančně náročný kurz (za cca 26 300 Kč), který je jednou z podmínek získání povolení k chovu vlků. Z tohoto důvodu se ÚMČ jeví jako srozumitelné, že chovatel vůbec nepodal k MVS žádost o prodloužení chovu vlků, neboť i v případě jejího podání by tato musela být z důvodu absence absolvování kurzu zamítnuta. Chovatel tak podle ÚMČ nemůže reálně získat povolení k chovu, dále nemůže zvířata z důvodu ochrany vlků právními předpisy proti týrání zvířat usmrtit ani vypustit do přírody. ÚMČ nenašel vhodné zařízení, kam by bylo možné vlky případně umístit, proto nelze situaci řešit jinak než v chovu vlků bez povolení pokračovat do jejich úmrtí.

Po zahájení mého šetření podala MVS **podnět ke zrušení usnesení o zastavení přestupkového řízení**, a to v přezkumném řízení.

B.4 Vyjádření ÚMČ k možnostem řešení věci

Dle ÚMČ **chovatel nevyvíjí snahu o nápravu stávajícího stavu**. Prostory se od počátku chovu téměř nezměnily a výběh je v zanedbaném stavu již delší dobu. Chovatel nesouhlasí s případným odebráním vlků, v potaz by bral maximálně nejmladší křížence.

ÚMČ mi ve své odpovědi na moji výzvu rovněž sdělil, že si je vědom svého oprávnění rozhodnout o **propadnutí zvířat**. Uvedl, že minimálně u některých jedinců o tomto řešení uvažoval, nicméně problémem je jejich další umístění. Uvádí, že by bylo žádoucí, aby došlo k nápravě tak, aby byly splněny podmínky dle platných předpisů.

¹² Přestupek dle § 27 odst. 2 písm. i) zákona na ochranu zvířat.

Dle nadřízeného Magistrátu hlavního města Prahy, s nímž ÚMČ situaci konzultoval, je možné nařídít chovateli zajistit **opatření ke snížení počtu zvířat**¹³, dochází-li k jejich týrání. ÚMČ se touto cestou nevydal, protože se domnívá, že pokud není schopen zaopatřit místo pro vlky sám úřad, chovatel toho bude schopen jen stěží.

Dále ÚMČ konzultoval záležitost s Ministerstvem životního prostředí a Českým svazem ochránců přírody, kteří se shodli, že **klíčovým je nalezení nového vhodného umístění pro vlky**.

B.5 Hledání jiného zařízení pro chov vlků

ÚMČ **aktivně hledal jiná zařízení**, kam by vlci mohli být nově umístěni, a to na podzim roku 2022 a na jaře 2023.¹⁴

ÚMČ kontaktoval přes **30 záchranných stanic** s tím, že žádná stanice vhodné prostory nemá, až na jedinou, v Bublavě, tyto prostory ale primárně slouží jako přechodné místo pro handicapovaná zvířata z volné přírody s jejich opětovným návratem.

Dále ÚMČ bezúspěšně kontaktoval **téměř všechny zoologické zahrady v ČR**. ZOO podle ÚMČ uváděly, že samotné mají problém s umístěním potomků svých vlků.¹⁵

ÚMČ konzultoval i možný přesun vlků mimo ČR s ředitelem ZOO Tábor, jednal s **Nadací na ochranu zvířat** a dále se **zástupkyní náměstkyně primátora** hl. m. Prahy pro oblast péče o zvířata. Vše bez výsledku.

Nadějným se zdálo umístění vlků v **Národním parku Bavorský les v Bavorsku**, který projevil zájem o čistokrevné vlky¹⁶. Nakonec však převážila obava ohledně vytvoření precedentu automatického přijímání dalších zvířat z odebraných zájmových chovů. Ani toto umístění se tak nepodařilo.

Za podmínky souhlasu současného chovatele projevil zájem o chov spolek **C. z. s.**, který v minulosti vlky choval. Aktuálně však nemá povolení k chovu vlků ani nové vhodné prostory. Dále **Statek D.**, který je oprávněn chovat šelmy, vlastní potenciálně vyhovující plochy, nicméně nemá prostředky na vybudování a zabezpečení prostoru pro chov vlků.

Zájem nových chovatelů o křížence vlků je potom dle ÚMČ zcela minimální.

I MVS upozorňuje na **problém s chybějícím záchranným zařízením státu** pro umístění vlků. V situaci, kdy stát záchranné zařízení dosud nevybudoval a kdy existující zařízení vlky přijmout nechtějí, zbývá umístění vlků do zcela nových podmínek – např. nového

13 Dle § 28a odst. 1 písm. b) zákona na ochranu zvířat.

14 ÚMČ uvedl, že musí hledat tři vhodná umístění nebo jedno, ovšem za podmínky oddělení zvířat. Rovněž začlenění alespoň některých jedinců do cizí smečky (například v ZOO) není možné, protože vlci podle tvrzení zoologických zahrad do stávajícího jednotného uskupení nikoho dalšího nepustí. V případě sloučení smeček by došlo k záhubě jedné nebo druhé skupiny.

15 Údajně existuje dokonce jakýsi „pořadník“, který čítá v současné době v řádech desítek vlků, které je třeba ideálně umístit (zoologické zahrady fungují i v rámci evropské spolupráce; problémem je jejich možné další křížení a limitovaný genofond).

16 Podmínkou by bylo odsouhlasení přemístění vlků zahraničním ministerstvem životního prostředí.

chovatele či chovatele, který vlky dříve choval, ale aktuálně platné povolení nemá. Podle MVS je pro chovatele, který by byl ochotný vlky na dožití přijmout a který by současně měl prostory k vybudování vhodných prostor pro vlky, **získání povolení** k dožití vlků **finančně náročné**. Podle aktuální právní úpravy je totiž administrativní proces k chovu vlků zpoplatněn následovně:

- vydání povolení k chovu 10 000 Kč,
- prodloužení povolení po každých 3 letech 5 000 Kč,
- absolvování odborného kurzu nutného k získání povolení cca 26 000 Kč,
- nutno připočíst náklady na dobudování vhodných prostor pro vlky s ohledem na aktuální zpřísněnou právní úpravu (uvedenou v části C. této zprávy).

C. Právní hodnocení

C.1 Povolení k chovu

C.1.1 Chov všech 7 vlků je aktuálně chovem nepovoleným.

Podle § 13 odst. 5 zákona na ochranu zvířat je k chovu zvířete vyžadujícího zvláštní péči¹⁷ **potřeba povolení krajské veterinární správy**. Chovatel¹⁸ je oprávněn zahájit chov tohoto zvířete nebo rozšířit chov (počet nebo druh chovaných zvířat) až po nabytí právní moci rozhodnutí o povolení chovu.

Podle § 13 odst. 7 zákona na ochranu zvířat se povolení k chovu vydává na **tři roky** a může být na **písemnou žádost prodlouženo**. Krajská veterinární správa, která povolení vydala, je povinna **alespoň jednou za rok** provádět **dozor nad dodržováním podmínek chovu**.

Poslední povolení k chovu vlků vydala MVS v roce 2017, a to na chov 3 vlků. Vzhledem k platnosti povolení na 3 roky a nepodání žádosti o prodloužení povolení tedy souhlasím s MVS a ÚMČ, že chov všech vlků chovatele je od **konce roku 2020 chovem nepovoleným**.

Ve vztahu ke 4 křížencům vlků dodávám, že na ně neměl chovatel povolení k chovu nikdy, neboť o rozšíření chovu vlků nikdy ani nepožádal. Proto byl **chov 4 kříženců vlků nezákonný vždy**.

Postup MVS, která se v roce 2022 obrátila na ÚMČ s podněty k řešení situace, tedy považuji za oprávněný, byť opožděný. Mám totiž výhrady k tomu, že MVS k tomuto postupu nepřistoupila již podstatně dříve, a to v době, kdy mohla zjistit, že chovatel bez povolení rozšířil svůj chov o 4 vlky (pravděpodobně před 6 lety a před 4 lety), či následně v roce 2020/2021, kdy skončila platnost vydaného povolení i ke 3 čistokrevným vlkům.

¹⁷ Podle § 3 písm. g) je druhem zvířete vyžadujícím zvláštní péči druh zvířete v zájmovém chovu, který vzhledem ke svým biologickým vlastnostem má zvláštní nároky na zacházení, umístění, krmení, napájení, případně ošetřování. Seznam stanoví vyhláška č. 451/2021 Sb., o ochraně druhů zvířat vyžadujících zvláštní péči, dle § 3 odst. 3 písm. b) sem spadají z řádu šelmy (Carnivora) všechny druhy, s výjimkou domestikovaných druhů pes, kočka, fretka a zvířat chovaných jako zvěř v zajetí podle zákona o myslivosti. Spadá sem tedy i vlk.

¹⁸ Podle § 3 písm. k) je chovatelem každá [...] osoba, která drží nebo chová zvíře...

C.1.2 Od srpna 2022 se zpřísňují pravidla pro chovné prostory. Chovatel vlků v místě aktuálního chovu nemůže být schopen povolení k chovu vlků získat.

Podle § 14a odst. 4 zákona na ochranu zvířat se u vybraných druhů šelem, kam spadá i vlk, **zakazuje** od 1. 2. 2021¹⁹ mimo jiné umožnit **fyzický kontakt se zvířaty osobám odlišným od chovatele**²⁰ a **venčení mimo prostory** určené k chovu zvířete.²¹

Od 1. 1. 2022 je pak dle § 14a odst. 5 u těchto zvířat zakázáno jejich **rozmnožování**, s výjimkou rozmnožování v rámci chovu v zoologické zahradě a chovu provozovaného za účelem ochrany druhu v souladu se zákonem o ochraně přírody a krajiny.

Podle § 13 odst. 7 zákona o ochraně zvířat krajská veterinární správa neudělí povolení, jestliže žadatel o povolení chovu vlků nesplňuje požadavky stanovené tímto zákonem a prováděcími právními předpisy vydanými k jeho provedení. Tím je především vyhláška o ochraně šelem, která nabyla účinnosti **dne 1. 8. 2022**²² a která blíže upravuje podmínky chovu lidoopů a vybraných druhů šelem včetně vlka. Podle § 25 této vyhlášky musí chovatel při chovu vlka obecného zajistit následující **požadavky na velikost chovných prostor**²³:

- a) pro chov jednoho nebo dvou zvířat musí být venkovní chovný prostor o velikosti nejméně **300 m²** a
- b) pro třetí a každé další chované zvíře musí být nejméně dalších 20 m² venkovního chovného prostoru.

Od 1. 2. 2021 tak došlo ke značnému zpřísnění legislativy (nejen pro chov vlků). Uvedené zákazy znamenaly **zákaz „kontaktního chovu zvířat“**. Z uvedených zákazů **není možné získat výjimku**. Od 1. 8. 2022 potom musí chovatel vlků plnit uvedené požadavky co do velikosti (min. 300 m²) a kvality chovných prostor. **Výjimka**²⁴ **platí za určitých podmínek pro „stávající“ povolená zařízení pro chov vlků**, která mají stanovenou přechodnou dobu pro uvedení nevyhovujících podmínek chovu do souladu s novými pravidly až do 1. 7. 2024 či u shora uvedeného požadavku 300 m² až do 1. 7. 2032. Výjimka tak umožní získat potřebná povolení stavebního úřadu i rozložit náklady na delší časové období.

19 Novela zákonem č. 501/2020 Sb.

20 S výjimkou veterinárního lékaře, osoby provádějící odchyt a přepravu zvířat, osoby blízké chovateli nebo zaměstnanec chovatele.

21 Důvodová zpráva k zákonu č. 501/2020 Sb. uvádí, že se „jeví potřeba omezení některých nežádoucích aktivit. Jedná se především o tzv. kontaktní (mazlíci) chovy, které jsou založeny na kontaktu návštěvníků s mláďaty (fotografování, mazlení). Zde vzniká problém nejen v tom, že jsou mláďata cíleně časně odstavována od matky, a je vytvářen imprinting na člověka, ale také tím, že atraktivita mláďat pro tyto činnosti klesá s věkem zvířat. Po dosažení určitého věku jsou pak pro kontaktní předvádění tato zvířata nevhodná. To vede k potřebě odchovu stále dalších zvířat ve věku vhodném pro kontaktní činnosti. Vzhledem k relativní dlouhověkosti pak zvířata již nevyužitelná pro tyto činnosti vytvářejí, vzhledem k obtížné umístitelnosti, převis nabídky, a stávají se tak snadno dostupná i pro chovatele bez odborné způsobilosti a zkušeností s jejich chovem. Mnohdy v podmínkách, které nejsou vždy v souladu s jejich požadavky a mnohdy ani s požadavky na bezpečnost chovatele a okolí.“

22 Vyhláška č. 213/2022 Sb., o ochraně vybraných druhů šelem a lidoopů při chovu.

23 Dále vyhláška stanoví požadavky na ohraničení a vybavení chovných prostor.

24 Přechodné ustanovení § 29 vyhlášky.

Pokud by tedy chovatel vlků měl platné povolení k chovu vlků ke dni 1. 8. 2022, mohla by se na něj vztahovat výjimka pro uvedení prostor do souladu s novými pravidly až do roku 2032. Chovatel byl však pasivní: nepožádal o prodloužení povolení k chovu 3 vlků v roce 2020, proto se na jeho nepovolený chov vlků uvedená výjimka nevztahuje.

Z popisu situace od úřadů se mi jeví, že **chovatel ve stávajícím místě chovu nemůže aktuálně platné povolení k chovu získat, neboť jednou z podmínek získání povolení je velikost venkovního chovného prostoru – tj. více než 300 m² plochy, což nesplňuje.**

C.2 Hodnocení postupu ÚMČ

C.2.1 Kvituji, že ÚMČ aktivně hledal zařízení pro přemístění vlků. Apeluji na urychlení vytvoření záchranných stanic.

Prakticky všechny subjekty se shodují v tom, že **klíčovým je nalezení nových vhodných prostor, do kterých bude možné vlky přemístit. V tomto směru oceňuji snahu ÚMČ, kterou vyvinul s cílem nalézt vhodné prostory.**

Tento případ znovu poukazuje na jedno z bolavých míst na poli ochrany zvířat, tj. na složitost řešení v situaci, kdy se nenajde žádné zařízení, které by zvířata vyžadující zvláštní péči mohlo do chovu přijmout. Poznatek, že v **České republice není dostatek vhodných zařízení, která by se mohla operativně ujmout péče o zvíře** vyžadující zvláštní zacházení, **jsem projednal v letech 2019–2021 s Ministerstvem životního prostředí a Ministerstvem zemědělství.** Žádoucím řešením bylo urychlení legislativních prací na vytvoření záchytných/záchranných stanic pro taková zvířata. Z více možných řešení nakonec **Ministerstvo životního prostředí podpořilo rozšíření kapacit stávajících záchranných stanic a center CITES při zoologických zahradách. Vypsalo za tímto účelem dotaci, která měla dané rozšíření financovat.** V rámci dotační výzvy měly být realizovány tři projekty, jejichž dokončení se předpokládalo v roce 2022. Dle aktuálních informací na stránkách Ministerstva životního prostředí²⁵ byl **termín realizace prodloužen do konce roku 2024.** O případu jsem se tedy rozhodl informovat i toto ministerstvo a požádat je o sdělení, v jaké fázi se projekty nacházejí, co případně brání dalšímu posunu věci a zda by mohlo být ministerstvo ÚMČ při řešení případu nápomocno.

Souhlasím s tím, že neexistence vhodných záchranných zařízení je problém, který řešení obdobných případů komplikuje. Přesto však nemohu akceptovat, že ÚMČ právě s ohledem na aktuální neumístitelnost vlků případ dále administrativně neřeší. Postoj ÚMČ, který nekoná s odůvodněním „když si neví rady s umístěním stát, nemůže si vědět rady ani chovatel“, nesdílím. V jeho důsledku zde totiž není žádný orgán, který by skutečně hájil zájmy zvířat a kterému by šlo o to, aby se vlkům dostalo v reálném čase zacházení ve vyhovujících podmínkách. Případ se pak stává zcela neřešitelným, a jak ukazuje realita, zakonzervovaným v patové situaci, která může trvat až např. do smrti vlků.

Stát stanovil pravidla pro chov vlků, proto nemůže resignovat na kontrolu jejich dodržování, i když má v současné chvíli problém s umístěním zvířat. Stát svěřil ÚMČ pravomoc v případě nepovoleného chovu zvířat autoritativně zasáhnout – vést

²⁵ Dostupné z https://www.mzp.cz/cz/zachranna_centra_aktualizace_ctvrta.

přestupkové řízení, v rámci něhož může rozhodnout o propadnutí zvířat do vlastnictví státu. Podmínkou není dosažení předchozí dohody s chovatelem na odevzdání zvířat ani předchozí nalezení vhodného chovného zařízení. Naopak, skutečnost, že se dosud nové umístění pro vlky nepovedlo nalézt, svědčí o **systemovém problému**. **A právě v této situaci je nutné, aby ÚMČ (stát) své svěřené kompetence aktivně využil až tam, kam sahají. Mnohokrát jsem se totiž setkal s tím, že řešení se povedlo objevit až v situaci vytváření potřebného „tlaku“ v podobě zahájení příslušných řízení a vydání rozhodnutí, které je následně potřebné vykonat (exekuvovat). Až v tomto momentě se často řešení stává akutním a daří se jej nalézt subjektem, který je za vytvoření nového řešení odpovědný.** Zde narážím právě na kompetenci ministerstva a očekávané zřízení záchranných stanic, jejichž řešení ministerstvo znovu časově posunulo. **V případě propadnutí zvířat do vlastnictví státu to bude totiž Česká republika, kdo se bude povinen o vlky postarat** (povinnosti chovatele by byl patrně povinen zajišťovat Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových) **a vůči které bude namíste zahájit přestupkové řízení se všemi důsledky, pokud tak neučiní.**

C.2.2 ÚMČ je nečinný, když aktuálně nevede řízení o přestupku chovatele za chov 7 vlků bez povolení MVS. Oba odbory ÚMČ spolu dostatečně nespolupracují.

Podle § 13 odst. 5 zákona na ochranu zvířat je k chovu zvířete vyžadujícího zvláštní péči potřeba povolení krajské veterinární správy.

Podle § 27 odst. 2 písm. i) zákona na ochranu zvířat se dopustí přestupku chovatel, který chová druh zvířete vyžadující zvláštní péči v rozporu s § 13 odst. 5.

Podle § 27b zákona na ochranu zvířat:

- Odst. 3 může obecní úřad obce s rozšířenou působností rozhodnutím uložit propadnutí zvířete chovaného bez povolení podle § 13 odst. 5.
- Odst. 4 pokud je uloženo propadnutí zvířete, musí úřad uložit vždy také pokutu; propadnutí zvířete nelze uložit, pokud je závažnost přestupku tak nízká, že je pokuta, která byla zároveň uložena, na dolní hranici sazby stanovené za daný přestupek.
- Odst. 5 se vlastníkem propadlého zvířete stává stát.

Z podkladů, které mám k dispozici, vyplývá, že chovatel nečinil sebemenší kroky, aby povolení k chovu vlků získal (ať již ještě v době platného povolení do konce roku 2020 či po skončení platnosti povolení v dalších letech). Vnímám, že se chovatel nechce vlků vzdát. Tomu však neodpovídají žádné známky o tom, že by hodlal situaci konstruktivně řešit. Byl to totiž sám chovatel, který o prodloužení svého povolení v minulosti vůbec nepožádal, a nepožádal ani o získání povolení nového po jeho skončení. Pokud je vztah chovatele k vlkům velmi silný a je jeho cílem svůj chov zachovat, musel by hledat takové řešení, které bude v souladu s aktuálními pravidly pro chov vlků – např. být ochoten zcela změnit svůj dosavadní způsob života, přestěhovat se s vlky do prostředí, kde jsou pro vlky vhodné chovatelské prostory a splnit všechny podmínky nutné k udělení povolení k jejich chovu.

Za této situace považuji trest napomenutí, který ÚMČ uložil chovateli v přestupkovém řízení na základě prvního podnětu MVS, za nestandardní a zcela nepřiměřený. ÚMČ totiž

měl informace o shora uvedených skutečnostech svědčících o neochotě chovatele zjednat nápravu.

S důvody zastavení dalšího přestupkového řízení (zahájeného na základě druhého podnětu MVS) se neztotožňuji vůbec. ÚMČ tímto rozhodnutím akceptoval nepovolený chov vlků, což jde zcela proti duchu zákona na ochranu zvířat, který umožňuje chovat vlky pouze s platným povolením, a navíc ve vhodných podmínkách.

Proti usnesení o zastavení přestupkového řízení mám zejména tyto hlavní výhrady:

- Úkolem ÚMČ jako orgánu ochrany zvířat proti týrání je posuzovat případ výlučně z pohledu zájmů vlků a chránit je před chovem v nevhodných podmínkách apod., nikoliv hájit zájmy jejich chovatelů. Jsou-li vlci chováni v nevhodných podmínkách, nemůže být emoční vztah chovatele k vlkům argumentem k tomu, aby ÚMČ nezjednal nápravu.
- Žádost o povolení chovu musí obsahovat osvědčení o způsobilosti k péči o vlky²⁶, které chovatel získá až po složení zkoušky po absolvování kurzu k péči o zvířata. Závěr ÚMČ, že by bylo přehnaným formalismem vyžadovat po letitém chovateli absolvování odborného kurzu, který je zákonnou podmínkou pro získání povolení k chovu vlků, hodnotím jako naprosté vykročení z mezí pravomocí správního orgánu. Zákon na ochranu zvířat totiž ÚMČ nesvěřuje pravomoc rozhodovat o výjimce z povinnosti doložit osvědčení o absolvování kurzu.
- ÚMČ se vyjadřuje k odborným otázkám, jejichž posouzení není v jeho kompetenci, ale v kompetenci veterinární správy²⁷. Nemohu tedy akceptovat hodnocení ÚMČ ohledně stavu zvířat (fyzické kondice zvířat, kotců, socializace, důsledků zpřetrhání sociálních vazeb pro zvířata apod.) na základě místního šetření ÚMČ dne 7. 3. 2023. ÚMČ si měl vyžádat nové závazné stanovisko MVS, pokud naznal, že je nezbytné uvedené otázky vyjasnit. Navíc se domnívám, že předmětem přestupkového řízení nebyla otázka fyzického a psychického stavu zvířat, ale to, zda chovatel vlků má k jejich chovu povolení, či nikoliv.

Z těchto důvodů mám i já (ve shodě s MVS) za to, že **vydané usnesení o zastavení řízení je nezákonné. Seznamuji proto se svými závěry i nadřízený Magistrát hlavního města Prahy, jemuž MVS adresovala podnět k přezkumnému řízení.**

Aktuální postup ÚMČ hodnotím jako jeho nečinnost. ÚMČ totiž situaci chovu vlků bez povolení toleruje a aktuálně nevede řízení o přestupku chovatele za chov 7 vlků bez platného povolení, v němž chovatel nadále pokračuje.

26 Blíže viz § 14d odst. 1 zákona na ochranu zvířat:

Chovatel vybraných druhů šelem nebo lidoopů je povinen úspěšně vykonat zkoušku a mít osvědčení o způsobilosti k péči o vybrané druhy šelem nebo lidoopy, nebo zajistit, aby péči o vybrané druhy šelem nebo lidoopy vykonávala osoba s tímto osvědčením. Osvědčení o způsobilosti k péči o vybrané druhy šelem nebo lidoopy vydává ministerstvo a lze je získat až po úspěšném vykonání zkoušky.

27 Blíže ve sborníku Ochrana zvířat proti týrání str. 48 a násl. zde https://www.ochrance.cz/media/sbornik_ochrana_zvirat.pdf

Informace ÚMČ, že minimálně u některých jedinců zvažoval uložení jejich propadnutí, podle mě svědčí o **nedostatečné spolupráci obou odborů ÚMČ**. Vede mě k tomu skutečnost, že OŽP sice hledal jiné vhodné zařízení i pro případné rozhodnutí o propadnutí zvířat, nicméně druhý odbor úřadu – kancelář tajemníka – skončil přestupková řízení pouhým napomenutím či zastavením řízení, což v situaci zcela zřejmého porušování zákona na ochranu zvířat znemožňuje o možnosti propadnutí zvířat uvažovat. Bez současného uložení pokuty totiž vydat rozhodnutí o propadnutí zvířete nelze. Stejně tak postrádám vysvětlení ÚMČ, proč by dle něj byl případně dán důvod pro propadnutí některých jedinců a jiných nikoliv, když chov všech jedinců je nepovolený.

D. Informace o dalším postupu

Zprávu zasílám starostce Úřadu městské části Praha 17 a řediteli Městské veterinární správy v Praze a podle § 18 odst. 1 zákona o veřejném ochránci práv žádám, aby se ve lhůtě 30 dnů od jejího doručení vyjádřili ke zjištěným pochybením a informovali mě o přijatých opatřeních k nápravě. Zpráva shrnuje mé dosavadní poznatky, které mohou být podkladem pro závěrečné stanovisko podle § 18 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv.

Zprávu zasílám rovněž ministrovi životního prostředí a primátorovi hlavního města Prahy.

Brno 30. října 2023

JUDr. Stanislav Křeček
veřejný ochránce práv
(podepsáno elektronicky)